

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

η Ξομολόγησις

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Ο Φρέντ ντέ Περινό εξιστορεί στο μυθιστόρημα αυτό τη ζωή του, αρχίζοντας από τα παιδικά του χρόνια. Δηγείται πώς έμεινε πολύ μικρός άρρωστος από γονείς, πώς μεγάλωσε κοντά στη θεία του και τη γιαγιά του, στην ελκωχική του βίλλα, μιλιά για τη λατρεία με την οποία οι δυο αυτές γυναίκες τον περιέθαλταν, για τα μαθητικά του χρόνια στο κολλέγιο, για τη φιλία του με τον νεαρό Έρλανό καθηγητή του Ο'Κέιν, και λέει πώς μετά το θάνατο της γιαγιάς του και της θείας του, έμεινε μόνος στον κόσμο και πήγε από Παρίσι, όπου είχε άνοχη τον ξεδάλοφό του Έκτορα ντέ Μαλέξερ και τη γυναίκα του Μαρία-Τερέζα. Η Μαρία-Τερέζα, μόλις τον ξαναβλέπει, αρχίζει να του φέρνει κι έναν περιεργό και προκλητικό τρόπο, πράγμα που κάνει το νέο ν' άνησυχίση και ν' ζητήση ν' απομακρυνθή απ' αυτή, γιατί νοιώθει κι' ο ίδιος ότι η ξεδάληση του ν' τραβάει άκατανότητα. Μα του κόκκου, γιατί η άνοχη μιάς στοργής, μιάς αγάπης που τού λείπει, τον ρίχνει, χωρίς νά θέλη κι' ο ίδιος, στην άγκαλιά της. Κι' αρχίζει απότομα ένα πάθος, που βάσταξε τρία ολόκληρα χρόνια, τρία χρόνια βασιλομανίας για το φτωγό Φρέντ, ο οποίος κάθε άλλο παρά για τέτοιους ένοχους έρωτες ήταν πλασιμένος.

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Πίσω της παρουσιάστηκαν άναυδοι οι δυο ύπνρέτες μου. Οι όποιοι, μιά και δέν μπόρεσαν νά τή σταματήσουν, ήθελαν τοδλάχιστον, μέ τήν παρουσία τους νά δείξουν ότι είχαν τηρήσει πιστά τή διαταγή που τούς είχα δώσει, νά μη επιτρέψουν τήν είσοδο σέ κανένα.

Η κ. Ντυσατελιέ ήταν πολύ κόκκινη και χρειάστηκε λίγη ώρα για νά συνέλθη. Έγώ σηκώθηκα και περίμενα νά μιλήση προσποούμενος ότι δέν ήξερα ποιά ήταν.

—Α! έκανε, τέλος. Συχωρήστε με, αγαπητέ κύριε. Είμαι λαχανιασμένη, πλημμυρισμένη στον Ιβρώτα. Χρειάστηκε νά λογαμαχώσώ ένα τέταρτο τής ώρας μέ τους ύπνρέτες σας. Διάβολε! Έκτελοών κατά γραμμάτι τής διαταγής που τούς έχετε δώσει... Μα μέ αναγνωρίζετε, δέν είν' έτσι; Είμαι ή κύρια Ντυσατελιέ, ή μητέρα τής ύποκομήσης Βαλεντινής ντέ Σαιν-Ζερύ.

Υποκλίθηκα κι' είπα μερικά τυπικά λόγια. Εν τώ μεταξύ οι δυο ύπνρέτες μου στεκόνοταν στο κατώφλι, σάν νά περίμεναν νά τους διατάξω ν' άρπάξουν τήν κ. Ντυσατελιέ και νά τή ξαναπέναν στο άμαξι τ.ς. Τους έγνεψα ν' άποσυρθούν.

Μόλις μέλμεινε μόνου, ή χοντρή κυρία ξανάρχισε νά μιλάη —Δέν μπορείτε πού νά φανισαθήτε, αγαπητέ μου κύριε, τήν ευχάριστη που νοιώθω ξαναβλέποντάς σας. Ξέρετε, πάντε τέσσαρα χρόνια, που δέν είχαμε είδοθή καθόλου... Τέσσερα χρόνια, δέν είνε λίγο. Ξέρετε πώς έχετε αλλάξει... Είστε βέβαια πάντα ώραίο παιδί... Μπορεί βέβαια νά το πή αυτό μιά γυναίκα τής ηλικίας μου, χωρίς νά παρεξηγηθή. Μονάχα που έχετε τώρα ύψος πιο σοβαρό...πιο άνδρικό...Α! σίγουρα, θά είχατε μεγάλες έπιτυχίες στό Παρίσι.

Έγώ δέν άπάντησα κι' έκείνη ξεακολούθησε:

—Μά έμεις δέν διασκεδάσαμε, όπως έσείτε, σ' αυτά τά τέσσαρα χρόνια. Δέ μιλάω για το σύζυγο μου. Αυτός δέν είνε ποτέ ούτε εδωτισμένος, ούτε δυστυχισμένος. Αιτός είν' εφευρέτης, βλέπετε... Ζή μέσα στις άχτινες Χ... κι' ο κόσμος δέν ύπάρχει γι' αυτόν. Μα ή φτωχή μου κόρη... Α! κύριε ντέ Περινό!

Ο άληθινός πόνος δέν είνε ποτέ γελοός... Μόλις ή κ. Ντυσατελιέ πρόφερε τά λόγια: «ή φτωχή μου κόρη!», μόλις είδα δάκρυα νά ξεπετιούνται από τά μάτια της, έπαμα πιά νά τή βρισκώ κομική...Μήπως κι'αυτή δέν ήσανε κάτι από το παρελθόν μου; Είχε γνωρίσει τics δυο άγιους του γυναικείας, και διατηρούσε τήν άνάμνησή τους άφορ είχε ξανάρθει στο σπίτι μου. Κι' έπειτα ή άνάμνησι τής Βαλεντινής, τήν όποία άνακαλούσα, ήταν μιά απ' τics καλύτερες τής παιδικής μου ηλικίας.Τή ρωτήσα λοιπόν μέ συγκίνηση:

—Η κόρη σας είνε άρρωστη; Έκείνη κούνησε το κεφάλι.

της κι' άπάντησε:

—Άρρωστη...όχι. Μα δυστυχισμένη, θλιμμένη...Τι τά θέλετε; Είνε μιά ψυχή έκλεκτή, μιά ψυχή πλασιμένη για το όνειρο, για τή ρωμαντική ζωή, για τήν ποίηση...Δέν ξέρετε πώς τήν είχαμε αναβρέψει!

Τίποτε δέν μέ σοκάρε περισσότερο παρά νάκούω τics λέξεις ρωμαντισμός και ποίηση από πλάσματα που είναι άκριβώς το αντίθετο τής ποιήσεως και του όνειρου. Έτσι ή συγκίνηση που μου είχα προκαλέσει τά πρώτα τής λόγια διαλύθηκε.

Η κ. Ντυσατελιέ ξεακολούθησε:

—Βλέπετε δέν είχα καθόλου τύχη μ' αυτό το παιδί...Έκανα ότι υπορούσα για νά το παντρώσω ξεασφαλίζοντάς του έναν τίτλο. Είχα δικηο: ή κόρη μου άνηκε στον κόσμο σας και πριν ακόμα άποκτήσει τίτλο Δυστυχώς, ο άνδρας που παντρεύτηκε δέν ήταν αυτός που τή ταίριαζε. Ήταν πολύ γέρος, γι'αυτήν, δέν πρώτος... Έπειτα—μάς είχα προειδοποιήσει σχετικώς, μά δέν βελήσαμε νά το πιστέψουμε—ήταν ένας άνδρας πος φθαρμένος από τics καταχρήσεις τής νεότητός του... Α! πρώτασμε σκληρές στιγμές, κύριε ντέ Περινό! Είδα τή μικρούλα μου μέ ξανααγυρίζε στον πυργό μας, έπειτ' από το γαμήλιο ταξίδι ολόμομαχη. Ο άνδρας τής τάχε φτιάξει μέ κάποια ήθοσιού, του έλασφού θεάτρου και ξαναγύρισε έπειτ' από τρεις μήνες. Όταν ξανάρθε, δέν πέρασε λίγο καιρός και τον έπιασα μαζή μέ μιά ύπνρέτρια. Μα συγγνώμη...δέν σάς ένδιαφέρουν δλ' αυτά... Έξ άλλου τώρα, αυτός ο κύριος είναι σάν νά μην ύπάρχη... Από τότε που έπαθε συμφορη, είναι σάν πεθαμένος. Και σ'άλήθεια—ο θεός νά μέ συχωρέση—καλύτερα για δλους μας θά ήταν νά είχε πεθάνει... Μαντεύετε τώρα τή ζωή αυτής τής δυστυχισμένης νέας γυναικείας, τής κόρης μου, που ο σύζυγός της είνε μισοπαράλυτος και που περνάει δλό της τόν κόρσο στον πυργό μας, άνάμεσα σέ δυο γέρους σάν και μάς...

Και πάλι ή φωνή της είχε πάρει συγκινημένο τόνο... τής είπα μερικά τυπικά λόγια για νά τήν παρηγορήσω και τής έκανα λόγο για τήν άνακούφισι που θάφέρνει στον πόνου τής ύποκομήσεως ή μητρική τής άφροσύνη.

«Ω! ναι, κύριε Φρέντ, τής είμαι άφωσιωμένη... Η Βαλεντινή δέν θά μπορούσε ποτέ νά βη άλλη νοσοκόμο σάν κ' έμένα... Μα αυτό, καθώς θά καταλαβαίνετε, δέν τής φάνει... Είν' άρρωστη ή καρδιά της... Θά έπρεπε νά μπορούσε νά διασκεδάση, νά δη ανθρώπους του κόσμου της, νά κουβεντιάση μέ άλλους, έκτός από τους γέρους γονείς της... Μένει κλειωμένη στον πυργό, στην κάμαρη της, όλη τήν ημέρα, ξεπλωμένη πάντα σ' ένα καναπέ και διαβάζοντας στίχους ή όνειροπολώντας... Συνηνάει πολύ άργά... Κλαίει και δέν θέλει νά όμολογήση πώς έκλαιγε... Τής πρότεινα νά κάνη ένα ταξίδι, μά έκείνη άρνήθηκε. Τής είπα: «θέλεις νά χωρίσης... Μα δέν θέλεις, έξ αιτίας τών πραγμάτων που θά ήταν άναγκασιωμένη νά πη στο δικαστήριο. Προπάθησα νά τή φέρω σ' έπικοινωνία μέ το νέο έσημέριο του Βουνού των Άρρωςτών, τον άββα Γκραζιένβ. Μα δέν συνεννοούνται καλά, όπως φαίνεται. Ο άββας τής φοβάται λίγο κι' έκείνη τον βρίσκει κοινό τύπο. Κ' έγώ έπίσης τον βρίσκω κοινό. Ξέρετε, αυτά τά παιδιά τών χωρικών, κ' όταν ακόμα μορφωθούν, δέν ξεευγενίζονται...

«Ολ' αυτά τά λόγια έπεφταν απ' τά χείλη τής χοντρής κυρίας μέ μιά βία που φαίνονταν ώστόσο κανονική. Τήν άκουγα, όχι χωρίς κάποια πλήξη.

Σώπασε επί τέλους και μέ κούταξε στα μάτια, σάν νά Ικέτευε μιά συμβουλή μου. Βλέποντας όμως ότι σώπασα άποφασισμένα νά μιλήση πάλι. Μα αυτή τή φορά φανόταν στενοχωρημένη και έψαχνε νά βρη τά λόγια της.

Περνάει όλη της τήν ημέρα σ' ένα καναπέ, όνειροπολώντας

Ένας Ξρωλευμένος

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

— Νά, ειπε. Σκέφτηκα, όταν σ'ας είδα χθές από τὸ ἀμάξι μου, ὅτι θὰ μπορούσατε νὰ μοῦ προσφέρετε μιὰ ὑπηρεσία... Εἶστε συνηθισμένοι στὴν ἀριστοκρατία... εἰσεῖς, κύριε ντὲ Περινώ. Ἔχετε δὴ πολλά πράγματα. Ἄ! ἂν ἡ Βαλεντίνη ἦταν στὸ Παρίσι, στὸ περιβάλλον σας, θὰ διασκεδάζε ἀπὸ τὶς λύπες τῆς φυσικώτατα...

Ἐδίστασε, δὲν ἀποτελείωσε τὴ φράσι τῆς κ' ἔπειτα ξαναεῖπε :

— Θὰ πλήττετε χωρὶς ἄλλο, ὀλομόναχος ἐδῶ, χωρὶς νὰ βλέπετε κανένα...

— Πλήττω τόσο λίγο, κυρία, τῆς ἀπάντησα, ὥστε γιὰ τὴ μητὴ ἐδῶ μένω, ἀναγκαστήκατε νὰ παραβιάσετε μιὰ διαταγή, τῆς ὁποίας δὲν ἐξαίρω κανένα.

Εἶπε πὼς ἔλεγα τὴν ἀλήθεια, πὼς ἦμουν ἀποφασισμένος νὰ ἐξακολουθῶσά νὰ μένω κλεισμένος στὸ σπίτι μου, καί, βλέποντας τὴν ἔλπιδα πὺ τὴν ἔφερε σὲ μένα νὰ διαλύεται, ξανάινε σοβαρὴ καὶ συγκινημένη.

— Ὡστε, εἶπε μὲ φωνὴ πὺ ἔτρεφε, δὲν θέλετε νάρηθε ; Στ' ἀλήθεια, δὲν μ'ας λυπόσατε, κύριε Φρέντ ; Ἄν ζητοῦσα ἀπὸ τὴ θειά σας ἢ ἀπὸ τὴ γιανιά σας, αὐτὸ πὺ σ'ας ζητῶ τώρα, νάρηθουν δηλαδὴ καὶ νὰ διασκεδάσουν λίγο μιὰ φτωχὴ νέα γυναίκα, τῆς ὁποίας ἡ ὑγεία μ' ἀνησχεῖ, δὲν θὰ μοῦ τὸ ἀρνιότουσαν ποτέ. Δὲν σ'ας ζητῶ νάρησαστε συχνά στὸν πύργο... Ἐλάτε κάθε τόσο, όταν ὀ περιπατοῖ σας σ'ας φέρνουν κατὰ κεῖ. Μείνετε ὅσο θέλετε. Δὲν μπορεῖτε ν' ἀφιερῶσατε μιση ὥρα καθε βδομάδα σ' αὐτὴ τὴν ἐπίσκεψι ;

— Μά... ἔκανα προσπαθώντας νὰ τὴν διακόψω

— Ἔρω καλὰ, ἐξακολούθησε ἡ κ. Ντυσατελιέ, ὅτι ὀ ἀνδρας μου κ' ἐγὼ δὲν εἶμαστε ἡ συντροφιά πὺ ταιριάζει σὲ σ'ας... Ὡ ! μὴ λέτε ὄχι ! Εἶμαστε ἀνθρώποι ἀπλοικοί, αὐτὴ εἶν' ἡ ἀλήθεια. Μά ἡ Βαλεντίνη, κύριε... Μπορεῖ νὰ ὑπάρηη γυναίκα πὺ εὐγενικὴ ἀπ' αὐτὴ ; Θὰ σ'ας ἀφήνω μόνο μαζί τῆς... Δὲν θὰ σ'ας ἐνοχλοῦμε καθόλου... Μά ἐλάτε σ'ας παρακαλῶ !... Εἶσατε ὀ μόνος ἀπ' τὸν ὁποῖο μπορῶ νὰ τὸ ζητήσω αὐτό...

Καὶ ὤψωσε πρὸς ἐμένα τὸ πρόσωπό τῆς πὺ ἦταν γεμάτο δάκρυα.

— Κυρία, τῆς ἀπάντησα, μπορεῖτε νὰ βασιλζεσα, σὲ μένα. Θὰ ἔρθω νὰ δῶ τὴν κυρία ὑποκόμησα μὸλις μπορέσω, μὸλις ἡ ἐργασία μου μοῦ ἀφήσουν λίγη ἐλευθερία... Σ'ας τὸ ὑποσχόμα...

Πρὶν προφτάσω νὰ τὴν ἐμποδίσω, ἡ φτωχὴ, γυναίκα πῆρε τὸ χερί μου, τὸ ἔφερε στὰ χεῖλη τῆς καὶ τὸ φίλησε.

Ἐπειτα ἔφυγε μὲ τὰ μάτια τῆς πλημμυρισμένα δάκρυα.

Ὅταν βρέθηκα μόνος στὸ δωμάτιο, ἀκούμησα τὸ μὲτώπο μου στὸ τζάκι καὶ βυθίστηκα σ' ὀνειροπολήσεις. Συλλογιζόμουν μὲ κάποια πίκρα ὅτι εἶνε ἀδύνατο νὰ περιφράξῃ κανεὶς τὴ ζωὴ του, ὅτι ὀ κόσμος μπαίνει πάντοτε σ' αὐτὴ ἀπὸ κάποια μεριά... Μοῦ φαινόταν πὼς εἶχε τελειώσει πιά ἡ ἀγαπημένη μου μοναξιά. Ἡ ὑπόσχεσι πὺ ἡ κυρία Ντυσατελιέ μοῦ εἶχε ἀποσπᾶσει ὀ ἀνοιγε ἕνα δρόμο ἀπ' ὅπου θὰ ξέφευγαν ὄλες ὀ σωτηρίες ἀποφάσεσις μου.

II

Αὐτὴ τὴν ὑπόσχεσι, θέλησα νὰ τὴν ἐκπληρῶσω ὄσο τὸ δυνατόν γρηγορότερα. Δύο μέρες μετὰ τὴν ἐπίσκεψι τῆς κ. Ντυσατελιέ, πῆγα στὸν πύργο τοῦ Σαγιαρ.

Ὅταν ἔφτασα μπροστὰ στὸ ἀπέραντο πάρκο πὺ περιστοιχίσε τὸν πύργο, ἔριξα μιὰ ματιά μέσα στὰ βῆθη τοῦ ὅπου ἄλλοτε εἶχα παῖξει.

Αὐτὸ πὺ ἐνοίωσα τότε ἦταν τάχα ἡ συνηθισμένη ἀπογοήτευσι πὺ ἐπιφύλασσαν στὰ ἀνδρικά μας μάτια τ' ἀντικείμενα πὺ τὰ παιδιάστικα μάτια τὰ ἔβλεπαν πὺ μεγάλα καὶ πὺ ὄμορφα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα : Ἦταν τάχα ἀποτέλεσμα τοῦ βαιριεῦ ὀ συννεφιασμένου καιροῦ ;

Δίεσχα τὸ δάσος καλπάζοντας

Δὲν ξέρω... Μά ἡ καρδιά μου σφίχτηκε. Ἡ ἄλλες ἦταν πλημμυρισμένες ἀπὸ τὴ γλῶσι, ὀ πελοῦζες ἔειχαν μείνει ταλειῶς ἀπεριποίητες καὶ τὰ λουλουδία φαινότουσαν μαρμαρένα. Μονάχα τὰ μεγάλα δέντρα τοῦ δάσους διατηροῦσαν τὴν πράσινη ὄξα τους. Ἐφτασα στὴν πόρτα τῆς εἰσοδῶ.

Ἡ πένθημη ἐντύπωσι πὺ μοῦ ἔδινε αὐτὴ ἡ κατοικία, ἡ ἐντύπωσις «σπιτιοῦ ὅπου ὑπάρχει ἕνας ἄρρωστος» μεγάλωσε ἀκόμα περισσότερο, ὅταν μῆκα σ' αὐτὸ, ἀκολουθώντας τὸ θυρωρὸ. Ἄνοιξαν πρὸς χάριν μου τὸ μεγάλο σαλῶνι τοῦ ἰσθμοῦ. Βασιλευεν ἐκεῖ μέσα παγωνιά ὑπογείου καὶ μυρωδιὰ μούχλας. Προσπάθησαν ν' ἀνάμνηση φωτιά στὸ τζάκι. Μά πρὶν τὸ κατορθώσουν ἡ κ. Ντυσατελιέ παρουσιάστηκε κ' ἔτρεξε πρὸς ἐμένα, εὐχαριστώντας με θερμὰ γιὰ τὴν ἐπίσκεψι μου.

— Ἡ Βαλεντίνη εἶν' ἐπάνω, στὴ βιβλιοθήκη, μοῦ εἶπε. Ἐκεῖ περνᾶει τὶς ἡμέρες τῆς. Σ'ας παρακαλεῖ νὰ ἐπισκεπθῆτε ν' ἀνεβῆτε... Θὰ τὴ συχαρώσατε πὺ δὲν κατεβαίνει ἡ ἴδια... δὲν εἶν' ἔτσι, κύριε Φρέντ ;

Χωρὶς ν' ἀπαντήσω, ἀκολούθησα τὴν κ. Ντυσατελιέ.

Ἡ Βαλεντίνη μ'ας περιέμενε, καθισμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα, κοντὰ σ' ἕνα σοφῶ, τὸ ὁποῖο τὰ τσαλακωμένα μαξιλάρια, νερᾶνωνα ὅτι μὸλις τὸν εἶχε ἐγκαταλείψει. Φοροῦσε πεντοῦαρ ἔπο κασμίρι μῶβ, σφιγμένο στὴ μέση μὲ μιὰ δαντελλείνια ζώνη... Τὸ δωματίο μοῦ φάνηκε ἐπιπλωμένο μὲ κάποια προσωπική ἀπλοτήτα. Στὰ παράθυρα, τζάμια κίτρινα. Ἐκοβαν τὸ φῶς κ' ἔβιναν τὴν ἐντύπωσι δειλινοῦ. Ἐπάνω στὸ τζάκι καὶ στὰ τραπέζια, διάφορα ἱστοροῦματα ἦσαν ριγμένα, χρυσοῦδα καὶ μὲ οἰκίσμο στὴ ράχι τους.

Ἡ νέα γυναίκα ἀνασκηκώθηκε καὶ μοῦ ἔδωσε τὸ χερί. Ἄλλὰ ἔμαμε μερικὰ συνηθισμένα λόγια, λόγια ἀνθρώπων πὺ ἔχουν πολὺ καιρὸ νὰ ἰσῶθουν. Ἡ κούβεντα μὲ ἐστρέφετο κυρίως γύρω ἀπὸ τὴν ὄγεια τῆς Βαλεντίνης καὶ τὸν καιρὸ.

Ἡ κ. Ντυσατελιέ μ'ας ἀφισε μόνους σχεδὸν ἀμέσως, ἀπὸ μιὰ ἀπλοϊκὴ διακριτικότητα, πὺ ὄστόσο μὲς ἔφερε σὲ δύσκολη θέσι. Γιατί, μὸλις ἐκείνη ἀπεσύρθη, τὰ λόγια σταμάτησαν ἐπάνω στὰ χεῖλη μας.

Κυτταζόμεσα μὲ κατὰπληξ καὶ θλίψι. Τὰ μάτια μας ἀναζητοῦσαν τὶς παιδιάστικες φυσιογνωμίες μας ἀνόμεσα ἀπ' τὴ μάσκα πὺ εἶχαν βάσει στὰ πρόσωπά μας, τὰ χρόνια καὶ δὲν τὶς ἐναβρίσκων.

Ἴσα, ἂν ἔμενα περισσότερὴ ὄρα ἐκεῖ, ὀ πέπλος θὰ ξεσχιζόταν. Μά ἡ τελευταῖες στιγμές αὐτῆς τῆς συναντήσεως πὺ εἶχε ὄργανώσει ἕνας τρίτος ὑπῆρχαν κ' ὀ πὺ σπενδῶρες. Εἶχα βεβαιωθῆ ὅτι δὲν ἦταν ἡ Βαλεντίνη αὐτὴ πὺ εἶχε ἐπιθυμήσει νὰ μὲ δῆ. Ἐτσι εἶχαμε συναντηθῆ χάρις σὲ μιὰ ξένη θῆλσι. Κι' αὐτὴ ἡ συνάντησι δὲν εἶχε ἄλλο ἀποτέλεσμα πὰρὰ ν' ἀνοίξη στὶς καρδιές μας τὸ κενὸ τῶν αἰσθητικῶν ἀπογοητεῶων.

Συντόμμεσα τὴν ἐπίσκεψι μου καὶ ἀφισα τὴν ὑποκόμησα μὲ κάποια ἀνακούφισι. Ὅταν βρέθηκα πάλι στὸ κάτω πάτωμα, ἡ κ. Ντυσατελιέ μοῦ ἔφρασε τὸ δρόμο μου καὶ μὲ ρώτησε μ' ἀγάνια :

— Ἐ, λοιπόν, ἡ ἐντύπωσις σας ;

— Ἡ κυρία ὑποκόμησα, τῆς ἀπάντησα, ἦταν πολὺ χαριτωμένη... Μοῦ φαίνεται πὺ ἡ μητρικὴ στοργὴ σας ἀνησχεῖ ὑπερβολικά, χωρὶς σπουδαῖες ἀφορμίες. Ἡ κυρία ὑποκόμησα εἶνε πολὺ καλὰ στὴν ὄγεια τῆς.

Ἡ χοντρή κυρία κούνησε τὸ κεφάλι της. Δὲν ζητοῦσε κι' αὐτὴ τίποτε καλύτερο πὰρὰ νὰ πεισθῆ πὺ ὄσα τῆς ἔλεγα ἦσαν ἀλήθεια.

Μοῦ ἔφεραν τὸ ἄλογο μου, ἀποχαίρησα τὴν κ. Ντυσατελιέ κι' ἀπομοκρόνηκα. Ὁ-

ταν βγήκα έξω από το πάρκο, κέντρισα τα πλευρά του ζώου και διέσχισα το γειτονικό δάσος καλπάζοντας. "Ενοιωθα την ανάγκη να διώξω με τόν καθαρό αέρα μια νοσηρότητα που με είχε πιάσει. Κι' αναρωτιόμουν: "Γιατί ν' είμαι νευρικός και θλιμμένος; Γιατί η ανάμνησι της Μαρίας—Τερέζας, εγκαταλείμμένης κι' ατύχη κα πονεμένης, όπως η Βαλεντίνη, με κάνει να ύποφερα πειό θδνυρά από άλλους;"

Αυτή η νοσηρή μελαγχολία δεν διπλώθηκε ούτε το απόγευμα εκείνης της ημέρας, ούτε τις επόμενες ημέρες. Δεν ήταν όμως χωρίς κάποια γλύκα. Και βυθίζομουν σ' αυτή με τη λαχρά της συγκινήσεως, ή όποια ήταν πάντοτε η επικίνδυνη κλίσι μου...

"Η ανάμνησι μου πλανιόταν γύρω από τη Βαλεντίνη ντι Σαιν—Ζερύ. Προσπαθούσα νά φανταστώ την κατάσταση της ψυχής της, ούτης της νεανικής ψυχής, που ή έρωτική απογοήτεσι είχε άφανισει... Ποιά ήταν' τα όνειρά της τώρα; Τι θρηνούσε; Τι έλπιζε; "Εκανε τάχα κι' αυτή, όπως έγω, το προσκομιμα του παρελθόντος; Με σκεφτόταν τάχα;

Ναι, όσο για το τελευταίο, δεν μπορούσα ν' άμφιβάλλω; "Η εμφάνισι μου ήταν' ένα γεγονός σπουδαίο στη ζωή της, την τόσο μονότου!

Και νά που μιά όρμη συμπνεθας άρχισε νά γεμίζει την καρδιά μου. Κατηγορούσα τόν έαυτό μου, ότι είχα πραγματοποιήσει άσχημα την άποστολή που είχα αναλάβει, ότι δεν είχα προσπαθήσει νά παρηγορήσω μεν θλίψη άληθινή άξιολογήτη... "Ω! Τη γαλήνια εσπλάγχνα, τη σωτηρία άφώσιση, που ήξεραν τόσο καλά ή γιαγιά μου κι' ή θεά μου νά έξασκούν, ποιος θά μού τις έδινε;

Τά κοινά λόγια που έδειχε πη με τη Βαλεντίνη είχαν φύγει από τη μνήμη μου, ιά έχω κι' ό διάκοσμος του δωματίου, σ' ό όποιο μού είχε παρουσιασθή ή Βαλεντίνη, ούτε κι' ή Βαλεντίνη ή ίδια Σανβίλασα, σ' ό σχεδόν μοναχικό δωμάτιο, κάτω από το θαμπόφατο των τζαμιών, αυτό τό λεπτό και έλαφρύ ρόζ πρόσωπο, αυτό τ' γαλάζια μάτια, αυτό τ' κυιατιστά μαλλιά, των όποιών τό χρώμα φαινόταν καμωμένο από τέφρα και χρυσόσκονη, αυτό τό στόμα που μιάνοιγε σ' ένα χαμόγελο κι' έδειχνε δυό σειρές μικρών δοντιών, λευκών σαν από γάλα...

Συχνά έπαιρνα ένα μολύβι και τό άφηνα νά τρέξει στην τύχη άπάνω σ' ό χαρτί. Και νά που σχεδίαζα έτσι τη σιλουέττα της νέας γυναίκας, καθισμένης σχεδόν σωριασμένης, μέσα στην πολυθρόνα της όπως την είχα δει.

Κύτταξα αυτή την εικόνα και σκεφτόμουν: "Γιατί νά μη την άγαπήσω τότε που ήταν παιδί; Δεν είχα, εκείνη την έποχή, την ψυχή άρκετά όμοια με τη δική της, για ν' άγαπήσω; "Ετσι κι' οι δυό, που είμαστε τώρα δυστυχησμένοι, θά γινώμαστε εδύχισμένοι... Μά περάσαμε ό ένας πλάι σ' όν άλλο, χωρίς νά ιδωθούμε... Και τώρα εινε πολύ άργά... "Η ψυχή της έχει έξαντληθί και δεν θ' άγαπήση "ειά... Κι' έγω ό ίδιος άν την σκέφτομαι, τη σκέφτομαι με όικτο, χωρίς έπιθυμία..."

"...Η μέρες έφευγαν άνάμεσα σ' αυτά τ' όνειρα. Τά πρώτα φύλλα του φθινοπώρου είχαν κιόλας άγγίσει νά πέφτουν. Περνούσα πάντα τά πρώινα μου με περιπότους και τ' άπνευστά μου με τίς φροντίδες της άγορικής. Μά τά βράδια ήταν πένθιμα, σχεδόν θλιβερά. "Ενοιωθα τότε π' ό δνυρά την πίκρα της μοναξιάς μου... "Ηταν ή ώρα των κακών φαντασιώντων, των τώμενων του παρελθόντος και των φόβων του μέλλοντος. "Εξ άλλου, ένας άποκλεισμός πωπής είχε όργανωθί όλόγυρά μου. Δυσχερησμένοι χωρίς άλλο άπ' τη στάσι μου, ούτε ό άββάς Γκράν Κέβ, ούτε ό γιατρός, ούτε κανένας άπ' τους άλλους μικροεσθηματίες του χωριού, περνούσαν την πόττα του Πλουί. "Εβλεπα σχεδόν με τρόμο τη στιγμή που ό χειμώνας θά μ' έκλεινε αιχμάλωτο μέσα στην έσ'αυλή μου. "Όταν ή φθινοπωρινή σπορά τελείωσε, όταν άρχισε αυτή ή ληθαργική έποχή, που ή γη δεν θέλει πια νά δουλειτεί, ένοιωσα τέτοια φρίκη για ή μοναξιά μου, ώστε, με την πρόφασι κάποιου φιλανθρωπικού διαβήματος, ξαναπήγα μόνος μου σ' όν πύργο του Σαγιάρ.

Αυτή ή δεύτερη έπίσκεψι ήταν πολύ διαφορετική από την πρώτη. Όάλεως κανεις ότι μιά θωωτική έργασια είχε συντελεστή παραλλήλως μέσα στη ψυχή της Βαλεντίνης και μέσα στη δική μου κι' ότι τώρα νιώσαμε αότες τίς ψυχές π' ό χειμώνας, έτοιμες νά ξευθούθ ή μιά μέσα στην άλλη. Τά χαρακτηριστικά των προσώπων μας μάς είχαν ξαναγίνει κι' αυτά γνώριμα... "Ενα χέρι μυστηριώδες είχε ξανασυνδέσει τό νήμα που έκοψε ή άπουσία, μεταξύ των άναμνήσεών μας του παρελ-

θόντος και των σημερινών μας έντυπώσεων.

Βρήκα τη Βαλεντίνη έξαπλωμένη στην πολυθρόνα της νά φορά τό ίδιο πενιούρα από καμψήρι μ' όβ. Μά τά μαλλιά της, τά όπνερχα μαλλιά της από τέφρα και χρυσάφι, ήταν λυμένα επάνω σ' όν δώμο της.

Κοκκίσε βλέποντάς με μ' άντεψα κάποια ντροπή της γιατί την είχα βρή σ' αυτή την εγκατάλειψη.

"Όσ' όσο, ή έπίσκεψι μου την ευχαρίστησε... Τό είδα αυτό από την πιο ζωηρή λάμψι των ματιών της, από τη βία, που ήρθε νά με ύποδεχθί...

"Η συνομιλία μας άρχισε κι' έξακολούθησε αυτή τη φορά χωρίς καμιά προσπάθεια. "Ο καθένας μας ξεφύλλιζε τό μυαλό του άλλου με κάποια λαχάρα. "Από τίς κοινές άναμνήσεις μας, άπ' αυτά τ' ά "Θυμάσθε; Θυμάσθε";, που άνακαλούν τόσο μελαγχολικά την άνάμνησι των χαμένων ημερών, ξαναγυρίζαμε στις χθεσινές έντυπώσεις μας ή σ' αυτό τό άνεξάντηλο θέμα άμίλλας μεταξύ άθρώπων που σκέπτονται: τά βιβλία... Κάθε τόσο, μιά λέξι μάς έφερνε σ' ό κατάφωλι της άπαγορευμένης χώρας όπου ό καθένας μας είχε σφραγίσει τό μυστικό της ζωής του. Και τότε σπαλιώνμας, μοιρασμένοι μεταξύ του φόβου μήπως δεν άρσει ό ένας σ' όν άλλο και τίς έπιθυμιας νά γνωριστούμε καλύτερα. "Όταν, σέ κάποια στιγμή, ζήτησα άπ' τη Βαλεντίνη νέα για τό σόζυό της, εκείνη γύρισε τά μάτια της άλλου και μού άπήνησε:

—Δέν ξέρω. "Η μέτρα μου θά σάς πη.

Χαριστήκαμε, νομίζω, ό ένας Ικανοποιημένος άπ' τόν άλλο και όπηρεζε κάποια συμπάθεια σ' ό σφίξιμο του χεριού που άλλαζαμε μπροστά στην πόρτα.

"Εκείνη τη στιγμή ή Βαλεντίνη μού είπε διατάζοντας λίγο:

—"Η μέτρα μου μού είπε πώς ειντε πολύ άπηχολημένος σ' ό Πλουί. Δεν έρχόσαστε συχνά κατά δώ;

"Υπήρχε μέσα σ' όν τόνο της φωνής της, μέσα σ' ό βλέμμα της, μιά διακριτική έπιτίμηση και μ' άνησυχία που με συγκίνησαν και με γοήτευσαν. Της άπήνησα χαμογελώντας:

—"Απεναντίας... Τό φθινοπώρο εινε ή διακοπές των χωρικών... Σας ύπόχομαι νά ξαναρχομαι... συχνά.

III

"Απόκτησα τη συνήθεια νά πηγαίνω σ' ό Σαγιάρ κάθε Παρασκευή. Κι' άποκόμιζα άπ' αυτές τίς έπίσκεψεις, πού παρεινούτουσαν ένα όλόκληρο άπνευμα, μιά μεγάλη προμήθεια γαλήνης που συχνά βαστούσε όλόκληρη τη βδομάδα. "Αν σ' ό διάστημα που μεσολαβούσε μεταξύ δύο Παρασκευών, ή κακιά άναμνήσεις ξαναρχόντουσαν έπίμονα για νά με βασανίσουν, άνέβαινα σ' ό άλόγο μου και πήγαινα σ' όν πύργο.

"Η Βαλεντίνη με δεχότανε μ' ένα χαμόγελο κι' έβλεπα ότι ό ρόλος της, του "ατρού ψυχών, την έγοήτευε.

Τώρα μού φαινόταν ότι την ήξερα καλά. "Ηταν ένα πνεύ-

μα άνοιχτό, λίγο άκαθόριστο, που τό έβλαπτε μιά έξαιρετική εδαισθησία. "Όλες ή γυναίκες έχουν τό έλάττωμα νά καινούζουν τίς κρίσεις τους σύμφωνα με τίς συγκινήσεις τους. Μά ή Βαλεντίνη τό είχε σέ τέτοιο σημείο ώστε νά χάνη κάθε κριτική Ικανότητα. Γι' αυτήν, ένα έργο τέχνης ήταν καλό, άν τη μετέφερε σέ μιά άτιμωρία Ιδεολογία.

Κ' έπειτα, ή Βαλεντίνη είχε μιά πονεμένη κούρσι στις πόζες τη, στις κινήσεις των μακρών της χειρών, των τόσο λεπτών, στην έκλειπυσμένη καμπύλη του προσώπου της, σ' ό χρώμα των ματιών της—μιά άρμονία που ταίριαζε με τά λόγια της. "Ετσι άρμονίζεται και τό σχήμα ενός λουλουδιού με τό άρωμά του.

"Ενοιωθα τότε μιά τέτοια άποστροφή για την πραγματικότητα της ζωής ώστε ευχαριστιόμουν άπέναντα σ' αυτές τίς λεπτάς κούβεντες, κατά τίς όποιες μιλούσαμε συχνά για τόν έρωτα χωρίς νά καθορίζουμε τη σημασία αυτής της μυστηριώδους λέξεως. "Η Ραλεντίνη, μού φαινόται, έννοούσε τόν έρωτα, σαν ένα άσθημα άόρατο, που μπορούσε νά ύπάρχη και χωρίς αντίκρισιμο και νά τρέφεται με όνειρο. "Όταν ξαναγύριζα σ' ό Πλουί, χαμογελούσα συχνά με τά λόγια που είχε πη, μ' ένα είδος έννομοσύνης για την ευχαρίστηση που είχα νιώσει ακούγοντάς τα. "Αργά, χωρίς νά υπερβείται στη στοργή αυτή ή παραμυρική έπιθυμία, ή γυναίκα αυτή έκανε την κατάκτηση του πνευμάτος μου. Θά ήθελα μάλιστα ή φίλη μου νά εινε λιγώτερο νέα και λιγώτερο όραφα. Φόβόμουν μήπως έρμηνεύσουν άσχημά τίς έπισκέψεις μου σ' ό Σαγιάρ και παρόμοιες ύποψεις θά με πείραζαν πολύ.

(Άκολουθεί)

